

conduce (pentru oameni și cârți)

1

1 (o țară) **governare**

Partidul conduce de doi ani.

Il partito è al potere già da due anni.

Banii conduc lumea. 6

I soldi regnano su tutto.

a conduce cu o mână de fier

governare con il pugno di ferro 8

Societatea se conduce după legea...

La società osserva la legge...

Conduce o firmă mare. (ea)

Dirige una grossa azienda.

O companie condusă de un incapabil...

Un'azienda diretta da un... incapace.

2 (o mașină) **guidare, condurre**

3

Conduce groaznic! (ea)

(Lei) guida malissimo!, È una pessima guidatrice.

Cine conducea?, Cine era la volan?

Chi era al volante?

Ador să conduc. 4

Adoro guidare la macchina. 7

È mai mare plăcerea să conduci mașina asta.

È un piacere guidare questa macchina.

Vom conduce pe rând.

Ci alterneremo al volante.

Conduce o mașină de marfă. 5

È un camionista.

condusul sub influența alcoolului

guida sotto l'effetto dell'alcol

jumătate – mezzo, metà

Aceste două cuvinte au același sens, dar se folosesc în contexte diferite.

Mezzo este adjectiv: *una mezza mela – o jumătate de măr.*

Metà este substantiv: *dividere a metà – a împărți în jumătate*, dar în anumite contexte se poate folosi ca substantiv: *a metà prezzo – la jumătate de pret.*

vorbar român-italian

1 cuvânt-cheie

2 sensuri separate

3 traducerea cuvântului-cheie

4 cuvântul-cheie integrat în propoziții și expresii

5 diferențiere grafică pentru vizibilitate mai bună

6 expresii românești

7 exemple des folosite

8 expresii traduse prin alte expresii

9 informații grafice în chenare; simbolul grafic indică:

i curiozități lingvistice

≅ cuvinte cu sens asemănător

≠ cuvinte cu sens diferit

LINGHEA

Respect pentru oameni și cărți

col. colocvial
f genul feminin
fig. figurat
form. formal
iron. ironic

m genul masculin
q qualcuno (cineva)
qc qualcosa (ceva)
vulg. vulgar

A

abandona

abbandonare

A abandonat școala .	Ha abbandonato gli studi.
A abandonat ideea .	Ha abbandonato quell'idea.
A abandonat.	Si è arreso., Si è dato per vinto.
A abandonat lupta cu...	Ha abbandonato la battaglia contro...
A abandonat orice speranță .	Ha perso tutte le speranze.
Și-a abandonat soția și copiii .	Ha abbandonato sua moglie e i loro bambini.
Mi-am abandonat studiile .	Ho piantato/lasciato gli studi.

abia

solo

abia când...	solo quando...
Ajunge abia mâine .	Non arriva prima di domani.
Rezultatele vor fi gata abia vineri .	I risultati saranno conosciuti solo venerdì.
Am primit-o abia azi .	L'ho ricevuto solo oggi.
Abia atunci?	Così tardi?
Am ajuns abia ieri .	Sono arrivato solo ieri.
De-abia merg .	Riesco a stento a camminare.
De-abia se ținea pe picioare .	Si reggeva a stento sulle gambe.
De-abia mă mai târâi . (<i>de oboseală</i>)	Sono stanco morto.
De-abia o scoatem la capăt .	Quasi non arriviamo alla fine di mese.
De-abia ne-am descurcat .	Ce l'abbiamo fatta per un pelo.

aborda

ceva *abbordare qc*

Nimeni nu a abordat această problemă .	Nessuno prestò attenzione a questa domanda.
Nu voi mai aborda această problemă în continuare .	Non mi soffermerò più su questa questione.
Autorul abordează problema...	L'autore si concentra sulla questione...
Un tip ciudat m-a abordat pe stradă .	Un tizio strano mi ha fermato per strada.

abține (se)

de la ceva **astenersi da qc**

S-au abținut de la vot.	Si sono astenuti dalla votazione.
S-a abținut de la alte comentarii.	Si è astenuto da altri commenti.
Mă abțin de la comentarii.	Senza parole., Meglio non commentare.
Ar trebui să te abții de la asemenea comentarii.	Dovresti asteneri da questo tipo di commenti.
Nu m-am putut abține să nu râd.	Non riuscivo a trattenere le risa.
Nu s-a putut abține să nu comenteze.	Non ha potuto fare a meno di fare un'osservazione.
Nu mă pot abține.	Non posso farne a meno.

ac

1 (la ceas) lancetta <i>f</i> , (de busolă etc.) ago <i>m</i>	
ac orar/minutar	lancetta delle ore
ac secundar	lancetta dei secondi
în sensul acelor de ceasornic	in senso orario
în sensul invers acelor de ceasornic	in senso antiorario
M-am înțepat cu un ac în deget.	Mi sono punto il dito con un ago.
2 (de cusut) ago <i>n</i>	
urechea acului	cruna dell'ago
Avea nevoie de un ac de cusut.	Aveva bisogno di un ago per cucire.
S-a stricat acul de la gramofon.	La puntina del giradischi si è rotta.
De la farmacie și-a cumpărat un ac de seringă.	Si è comprata un ago per iniezioni in farmacia.
În păr avea un ac de păr roșu.	Aveva una spilla per capelli in testa.
E ca și când ai căuta acul în carul cu fân.	È come cercare un ago in un pagliaio.
Stă ca pe ace.	Sentre di stare sui carboni ardenti.

acasă

a casa

întoarcerea acasă	ritorno a casa
Simțiți-vă ca acasă.	Faccia come se fosse a casa Sua.
Tatăl tău e acasă?	C'è tuo papà a casa?
Ve fi acasă de Crăciun?	Sarai a casa per Natale?
De obicei mâncăm acasă.	Di solito mangiamo a casa.
Trebuie să mă duc acasă.	Devo andare a casa.
Mergea acasă.	Camminava verso casa.
Vor juca acasă.	Giocheranno in casa.
a lucra acasă	lavorare a casa

Când pisica nu-i acasă, joacă șoarecii pe masă.

Quando il gatto non c'è, i topi ballano.

accepta

accettare

Nu pot accepta așa ceva.	Non lo posso accettare.
Ai accepta asta?	Lo accetteresti?
Vă rog să acceptați scuzele mele.	Per favore, accetti le mie scuse.
Nu au acceptat invitația noastră.	Non hanno accettato il nostro invito.
Propunerea a fost acceptată.	La proposta è stata approvata.
A fost acceptat la facultate.	È stato ammesso all'università.
Prânzul a fost acceptabil.	Il pranzo era così così.
Rezultatul e acceptabil/e în general acceptabil.	Il risultato è passabile.
Performanța sa e acceptabilă.	La sua interpretazione non era male.
M-a sfătuit ce ofertă să accept.	Mi ha consigliato che offerta scegliere.
(ea)	

acela

questi/queste, quelli/quelle

Le-ai văzut pe fetele acelea?	Hai visto quelle ragazze?
Unde sunt hârtiile alea?	Dove sono le carte?
Ei sunt cei responsabili.	Sono loro i responsabili.
Aceia dintre voi care...	Quelli di voi che...
cei mai buni dintre ei	i migliori di loro
din acele vremuri	da quei tempi
Și ce-i cu geamantanul acela de-acolo?	E quella valigia là?
Unde ai pus cartea aceea?	Dove hai messo quel/il libro?
Dă-mi geanta aceea albă.	Passami la borsetta bianca.

același

stesso/-a, uguale, identico/-a

Același bărbat care a spus...	Lo stesso uomo che disse...
Avem aceeași părere.	Abbiamo la stessa opinione.
Au aproape același scris.	Hanno la calligrafia quasi uguale.
Creșterea nu va fi aceeași în toată țara.	L'aumento non sarà uguale in tutto il paese.
Polii de același fel de resping.	Polii uguali si respingono.
Au aceeași vârstă.	Sono coetanei., Hanno la stessa età.
A fost aceeași problemă.	Era lo stesso problema.
Nu era chiar același lucru.	Non era esattamente lo stesso.

Același lucru e valabil și pentru tine.	Lo stesso vale anche per te.
Vom face același lucru ca și adversarii noștri.	Faremo lo stesso che hanno fatto i nostri oppositori.
Fulgerul nu lovește de două ori în același loc.	Il fulmine non colpisce mai due volte nello stesso luogo.

acesta

1 (în funcție de context) quello/quella	
săptămâna aceasta	questa settimana
chiar în acest moment	proprio in questo momento
Aceasta este mama mea.	È mia madre.
Scrisoarea dumneavoastră din data de șase a acestei luni...	La Sua lettera del sei di questo mese...
Ai citit romanul acesta?	Hai letto quel romanzo?
2 questo	
Asta chiar mă enervează.	Mi secca veramente.
Vă sunt recunoscător pentru asta.	Gliene sono grato.
El nu știe nimic despre asta.	Lui non ne sa niente.
Și ce-ar trebui să fac eu în legătură cu asta?	E io, cosa ne faccio?
Asta n-ar face decât să înrăutățească situația.	Così sarebbe ancora peggio.
Unde vrei să ajungi cu asta?	Cosa ne vuoi ottenere?
... și cu asta basta.	... e così è finito.

acolo

li	
Nu te uita acolo!	Non guardare là!
Nu te duce acolo.	Non andarci.
Nu am fost niciodată acolo.	Non ci sono mai stato.
Până acolo?	Fino a lì?
Se plimba încoace și-ncolo.	Camminava avanti e indietro.
Acolo unde am fost...	Lì dove ero io...
Ajung acolo cât ai zice pește.	Arrivo tra un attimo.
Nu am mai fost acolo de mult timp.	Non ci vado da molto tempo.

acoperiș

tetto <i>m</i>	
M-am suit pe acoperiș.	Sono salito sul tetto.
Mașina s-a răsturnat pe acoperiș.	L'auto si è rovesciata (sul tetto).
Se văd doar acoperișurile caselor.	Si vedono solo i tetti delle case.
fereastră de acoperiș	lucernario <i>m</i>
Locuim sub același acoperiș.	Abitiamo sotto lo stesso tetto.

acord

accordo <i>m</i>	
De-acord!	D'accordo!, Benissimo!
Nu au ajuns la niciun acord.	Non hanno raggiunto l'accordo.
Nu am reușit să ajungem la un acord.	Non siamo riusciti ad arrivare ad un accordo.
Eu nu sunt de acord.	Io lo disapprovo.
De comun acord, vom aborda...	In base all'accordo procediamo...
Am avut anumite dezacorduri cu...	Avevamo delle divergenze con...
Nu va fi de acord pentru nimic în lume.	Non sarà d'accordo per niente al mondo.
Nu pot fi de acord cu dumneavoastră.	Non posso essere d'accordo con Lei.

acorda

accordare, assegnare	
Nu i-am acordat niciun pic de atenție.	Non ci ho per niente fatto attenzione.
O atenție specială a fost acordată...	Una particolare importanza è stata data a...
Banca nu mi-a acordat împrumutul.	La banca non mi ha fatto il prestito.
Îi voi acorda plăcerea...	Gli faccio il piacere...
a oferi/a acorda cuiva primul ajutor	prestare pronto soccorso <i>a q</i>
Nu a acordat prioritate.	Non ha dato la precedenza.

È unul dintre cele mai bune **hoteluri**.

È **de departe** cel mai bun.

Foamea e **cel mai bun bucătar**.

È uno dei migliori alberghi.

È di gran lunga il migliore.

La fame è il miglior condimento.

C

ca

come

Arătam **ca un idiot**.

È frumoasă **ca un tablou**.

Se purta **ca un nebun**.

Trăiește **ca/Stă în puf**.

Te porți **ca un prost**.

Lucrez ca învățătoare.

Actorii, **ca de exemplu...**

și bărbații, ca și femeile

a se bucura **ca un copil mic**

Simte-te **ca acasă**.

Se bat **ca și chiorii pentru o**

nimica toată.

Sembravo un idiota.

È bella come il sole.

Si è comportato come un pazzo.

Vive nella bambagia.

Ti comporti da stupido.

Lavoro come insegnante.

Attori, come ad esempio...

gli uomini così come le donne

essere felice/contento come una Pasqua.

Mettiti a tuo agio.

Sono come cane e gatto.

calcula

calcolare

Calculează **bine**.

Pot să calculez **în minte**.

a calcula suprafața unui pătrat

Sa calcolare bene.

Riesco a calcolarlo a mente.

calcolare la superficie di un quadrato

calculator

computer m

Cine a **umblat** la calculatorul meu?

Mi **s-a blocat** calculatorul.

Virusul a atacat datele din calculator.

Am pornit calculatorul să-mi verific mailul.

Chi ha toccato il mio computer?

Il mio computer si è bloccato.

Il virus ha danneggiato i dati del computer.

Ho acceso il computer per controllare la mia casella di posta elettronica.

cald

caldo m

presat la cald

Mi-e cald.

Nu vă e cald?

È cald aici.

S-a făcut cald.

Îți e mai cald?

È cald și bine.

Să mergem undeva la cald.

È cald? (*afară*)

Puloverul îți va ține de cald.

Èra **groaznic de cald.**

Afară e insuportabil de cald.

Dacă vă e cald, deschideți

fereastra.

pressato a caldo

Ho caldo.

Non ha caldo?

Qui fa caldo.

Il clima si è fatto caldo.

Hai più caldo adesso?

C'è un bel caldino.

Andiamo in qualche posto caldo.

Fa caldo fuori?

Questo maglione ti terrà (ben) caldo.

Faceva terribilmente caldo.

Fuori fa caldo da morire.

Se avete troppo caldo, aprite la finestra.

cale

strada f

Incurcate sunt căile **Domnului**.

aurita cale de mijloc

a fi **pe calea cea bună**

Ce mai **pui la cale?**

Dă două exemple de animale pe

cale de dispariție.

Prietenii lui I-au făcut să devieze

de la calea cea bună.

L-a dus pe o cale greșită.

Le vie di Dio sono imperscrutabili.

aurea mediocritas, giusto mezzo

essere sulla strada giusta *per fare qc*

Che cosa stai combinando?

Fai due esempi degli animali in (via di)

estinzione.

I suoi amici l'hanno portato su una cattiva

strada.

L'ha portato su una cattiva strada.

cam

un po'

Ar fi un pic cam scump.

È cam la un ceas distantă.

Cam așa stau lucrurile.

Ar putea să aibă cam douăzeci de

ani.

Cam atât despre problema...

Ieri a cam exagerat cu băutura.

L-a cam luat prin surprindere.

Sarebbe un po' costoso.

Sarà circa un'ora di cammino.

Più o meno così vanno le cose.

Potrà avere vent'anni.

È tutto per quanto riguarda il problema...

Ieri ha bevuto un bicchiere di troppo.

Se l'è presa abbastanza.

cameră

camera /

într-o cameră de hotel	nella stanza d'albergo
în camera de lângă	nella stanza accanto
camere libere	stanze libere
cameră single	camera singola
camere de închiriat	stanze/camere in affitto
apartament cu trei camere	un appartamento a tre camere
Aveți vreo cameră liberă?	Ha una stanza libera?
Au camere de închiriat?	Hanno camere da affittare?
Aș vrea o cameră cu două paturi.	Vorrei una camera doppia.
Împart camera cu... (ei)	Condividono una stanza con...
Locuiesc într-o cameră închiriată.	Vivo in una camera in affitto.
(eu)	
Am vrea o cameră cu vedere la mare.	Vorremmo una camera con la vista sul mare.
Camera era inundată de soare.	La camera era inondata dal sole.
Acestea au fost cândva camerele servitorilor.	Prima c'erano le stanze della servitù.
În mijlocul camerei era un birou.	In mezzo alla camera c'era una tavola.
Nu era nimeni în cameră.	In camera non c'era nessuno.
În cameră era aprinsă lumina.	C'era la luce accesa nella camera.
Puneți filmul în aparatul de fotografiat.	Inserite la pellicola nella macchina fotografica.

cap

1 (parte a corpului) testa /, capo /m

Mi se învârt capul.	Mi gira la testa., Ho il capogiro.
Mă bucur că nu mai am asta pe cap.	Sono contento di averla finita.
Capul sus!	Animo!, Coraggio!
Mă doare capul.	Ho mal di testa.
E cu un cap mai înalt decât mine.	È più alto di me di una testa.
Aș vrea să mă spăl pe cap. (pe păr)	Vorrei lavarmi i capelli.
Poți avea tot ce-ți trece prin cap.	Puoi avere tutto quello che ti salta per la testa.
Încerc să le pun cap la cap.	Cerco di metterlo insieme.
Sunt ud din cap până-n picioare.	Sono bagnato fradicio., Sono tutto bagnato.
A fost împușcat în cap.	Gli hanno sparato alla testa.
N-o să-ți tai capul.	Non ti mangio mica!
Vodka asta te dă peste cap!	Questa vodka è una bomba/picchia forte!
Cap sau pajură?	Testa o croce?
E capul familiei.	È il capo della famiglia.
nici în ruptul capului	nemmeno per tutto l'oro del mondo

2 (minte) testa /, ragione /

Nu-mi văd capul de treburi.

Non so dove sbattere la testa., Non so cosa fare per primo., Sono incasinatissimo.

Pune-ți capul la contribuție!

Usa la testa!

Vinul mi s-a urcat la cap repede.

Il vino mi ha dato subito alla testa.

Două capete gândesc mai bine

Due teste pensano meglio di una.

decât unul singur.

Nu mă bate la cap!

Non dirmi cretinate!

E un pic bătut în cap.

È un po' pazzo.

Îl duce capul la asta.

Ha una buona testa per questo.

Mă chinui să-i bag asta în cap.

Cerco di cacciarglielo in testa.

Și-a pierdut de tot capul.

Ha completamente perso la testa.

Nu mă duce capul.

Ho poca testa per farlo.

E cam greu/tare de cap.

È un po' duro di comprendonio.

capabil

capace

a (nu) fi capabil de ceva

(non) essere capace di qc

E capabilă să facă asta singură.

È capace di farlo da sola.

Nu e capabil să facă față acestor

Non è capace di affrontare questi problemi.

probleme.

E capabil de orice.

È capace di tutto.

capăt

fine /

la capătul paginii

alla fine della pagina

E la celălalt capăt al orașului.

È al lato opposto della città.

Sunt la capătul puterilor.

Non so più cosa fare., Sono alla frutta.

E la capătul puterilor/cu puterile

È al limite delle sue forze.

la pământ.

Aș merge până la capătul lumii.

Andrei fino in capo al mondo.

capitala – capitale, capoluogo

Ambele cuvinte se traduc **capitală**. **Capoluogo** se referă la reședința unei regiuni, iar **capitale** este capitala unui stat.

